

Chambre des Représentants

SESSION 1985-1986

18 JUIN 1986

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention-cadre européenne sur la coopération transfrontalière des collectivités ou autorités territoriales, et de l'Annexe, faites à Madrid le 21 mai 1980

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES RELATIONS EXTERIEURES

PAR M. UYTENDAELE

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente Convention vise à encourager et à faciliter la conclusion d'accords entre collectivités ou autorités territoriales, de part et d'autre d'une frontière, dans les limites de leurs compétences. Ces accords pourront porter notamment sur le développement régional, la protection de l'environnement, l'amélioration des infrastructures et des

(I) Composition de la Commission:

Président: M. Detraigne.

A. — Membres effectifs:

C.V.P. MM. Declercq, Dhoore, Steverlynck, Uyttendaele, Van Wambeke, Willems;
P.S. MM. Bietnot, W. Burgeon, Depardin, Urban;
S.P. MM. Slecckx, Van Elewyck, Van Miert, Vanvelthoven;
P.R.L. MM. Detraigne, Kubla, Simonet;
P.V.V. MM. Beysen, Grootjans;
P.S.C. MM. du Monceau de Bergendal, le Hardy de Beaulieu;
V.U. M. Anciaux;
Ecolo-
Agalev M. Preumont.

B. — Suppléants:

M. Bourgeois, Mme De Loore-Racymackers, MM. Desutter, Ghesquiere, R. Peeters, Piot, Van Hecke;
MM. Coeme, Collart, Demison, Mottard, Moureaux;
MM. Bogaerts, Claes, Colla, Galle, Tobback;
MM. De Decker, Lagneau, Pettigean, Pivin;
Mme Neyts-Uytbroeck, MM. Sprockeels, Vermeiren;
MM. Detremmerie, Gendebien, Mlle Hanquet;
M. Baert, Mme Maes;
MM. Diericks, Winkel.

Voir:

492 (1985-1986): N° 1

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1985-1986

18 JUNI 1986

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van de Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten, en van de Bijlage, opgemaakt te Madrid op 21 mei 1980

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN
UITGEBRACHT DOOR DE HEER UYTENDAELE

DAMES EN HEREN,

Deze Overeenkomst wil het sluiten van tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten aan weerszijden van een grens binnen de perken van hun bevoegdheden aanmoedigen en vergemakkelijken. Dergelijke overeenkomsten kunnen o.m. betrekking hebben op de volgende sectoren: regionale ontwikkeling, milieu-bescherming, verbetering

(I) Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer Detraigne.

A. — Vaste leden:

C.V.P. HH. Declercq, Dhoore, Steverlynck, Uyttendaele, H. Van Wambeke, Willems;
P.S. HH. Bietnot, W. Burgeon, Depardin, Urban;
S.P. HH. Slecckx, Van Elewyck, Van Miert, Vanvelthoven;
P.R.L. HH. Detraigne, Kubla, Simonet;
P.V.V. HH. Beysen, Grootjans;
P.S.C. HH. du Monceau de Bergendal, le Hardy de Beaulieu;
V.U. H. Anciaux;
Ecolo-
Agalev H. Preumont.

B. — Plaatsvervangers:

H. Bourgeois, Mevr. De Loore-Racymackers, HH. Desutter, Ghesquiere, R. Peeters, Piot, Van Hecke;
HH. Coeme, Collart, Demison, Mottard, Moureaux;
HH. Bogaerts, Claes, Colla, Galle, Tobback;
HH. De Decker, Lagneau, Pettigean, Pivin;
Mevr. Neyts-Uytbroeck, MM. Sprockeels, Vermeiren;
HH. Detremmerie, Gendebien, Mev. Hanquet;
H. Baert, Mevr. Maes;
HH. Diericks, Winkel.

Zie:

492 (1985-1986): N° 1

services publics, etc., voire la création de syndicats ou d'associations de collectivités locales transfrontalières.

Pour tenir compte de la variété des systèmes juridiques et constitutionnels des 21 pays membres du Conseil de l'Europe, la Convention offre toute une gamme d'accords modèles permettant aux collectivités locales et régionales ainsi qu'aux Etats de donner à la coopération transfrontalière la forme la plus adéquate.

D'autre part, la Convention prévoit que les Etats s'efforceront d'éliminer les difficultés de tous ordres pouvant entraver la coopération transfrontalière. Ils devront, en outre, accorder aux collectivités locales engagées dans une coopération internationale les mêmes avantages que ceux auxquels elles auraient eu droit dans un contexte purement national.

L'objectif de cette convention est de retrouver des bases juridiques générales communes sur lesquelles pourrait se fonder, dans le cadre de la souveraineté nationale de chaque pays, la coopération bilatérale, celle-ci devant s'adapter aux situations particulières à chaque pays et à chaque région.

* * *

M. T. Declercq demande au Ministre des Relations extérieures si la coopération transfrontalière entre intercommunales ou entre organismes de droit privé rentre dans le cadre de la Convention.

Il s'interroge, à cet égard, sur les conséquences que cela pourrait avoir sur la situation des intercommunales. D'autre part, il fait remarquer qu'une coopération transfrontalière de fait s'est installée entre organismes privés (environnement, travail frontalier...) dans les EU-régions.

Le Ministre répond que le champ d'application de la Convention est précisé comme suit par l'article 2.2: «l'expression "collectivités ou autorités territoriales" s'entend des collectivités, autorités ou organismes exerçant des fonctions locales et régionales et considérées comme telles dans le droit interne de chaque Etat...».

Par conséquent, la coopération transfrontalière entre organismes de droit privé, au contraire de celle entre intercommunales, à moins qu'il ne s'agisse d'intercommunales de droit privé, ne fait pas l'objet de la Convention.

M. Gendebien demande au Ministre si les régions belges, telles qu'elles sont issues de la réforme de l'Etat, sont visées par la Convention. Bien qu'elles ne disposent pas en principe, à l'instar des Communautés, de compétences au niveau international, elles ont acquis *de facto* une autonomie et un crédit suffisants pour nouer des contacts officiels avec des instances étrangères.

Par delà le problème de la détermination du champ d'application de la Convention, l'intervenant pose la question de savoir si le Gouvernement encouragera, le cas échéant, la conclusion d'accords transfrontaliers au niveau régional.

Le Ministre rappelle que la Convention a été élaborée dans le cadre des travaux du Conseil de l'Europe et qu'elle offre, en vue de tenir compte de la diversité des systèmes juridiques et constitutionnels des 21 Etats membres, une gamme d'accords modèles permettant aux collectivités lo-

van de infrastructures en de openbare diensten; zelfs de oprichting van syndicaten of verenigingen van plaatselijke grensoverschrijdende gemeenschappen is mogelijk.

Teneinde rekening te houden met de verscheidenheid van juridische en grondwettelijke systemen van de 21 lidstaten van de Raad van Europa, bevat de Overeenkomst een volledige scala van modelovereenkomsten. Deze bieden de plaatselijke en gewestelijke organen, evenals de Staat, de mogelijkheid voor de grensoverschrijdende samenwerking de meest geschikte vorm te kiezen.

Daarenboven bepaalt de Overeenkomst dat de Staten de nodige inspanning zullen leveren om moeilijkheden van allerlei aard, die deze samenwerking zouden kunnen hinderen, uit te schakelen. Zij zullen bovendien aan de plaatselijke gemeenschappen, die aan internationale samenwerking doen, dezelfde voordelen toekennen als waarop zij recht hebben in een zuiver nationale context.

Het doel van deze Overeenkomst is de algemene gemeenschappelijk juridische grondslagen te vinden waarop deze bilaterale samenwerking in het kader van de nationale soevereiniteit van elke Staat en aangepast aan de bijzondere situatie van elk land en elk gewest, zou kunnen gegrondvest worden.

* * *

De heer T. Declercq vraagt aan de Minister van Buitenlandse Betrekkingen of de grensoverschrijdende samenwerking tussen intercommunale verenigingen of tussen privaatrechtelijke instellingen in deze Overeenkomst thuis hoort.

In dat verband vraagt hij zich af welke gevolgen een en ander zou kunnen hebben voor de situatie van de intercommunale verenigingen. Anderzijds merkt hij op dat in de Euroregio's een feitelijke grensoverschrijdende samenwerking tussen privé-instellingen (leefmilieu, grensarbeid) ontstaan is.

De Minister antwoordt dat de reikwijdte van de Overeenkomst in artikel 2.2 als volgt wordt omschreven: «onder de uitdrukking "territoriale gemeenschappen of autoriteiten wordt verstaan: gemeenschappen, autoriteiten of lichamen, die lokale en regionale functies vervullen en die als zodanig worden beschouwd in het interne recht van elke Staat...».

Bijgevolg heeft de Overeenkomst geen betrekking op de grensoverschrijdende samenwerking tussen privaatrechtelijke instellingen en zulks in tegenstelling met die welke tussen de intercommunale verenigingen plaatsvindt, tenzij het om privaatrechtelijke intercommunale verenigingen gaat.

De heer Gendebien vraagt aan de Minister of de Belgische gewesten, zoals zij uit de Staatshervorming voortgekomen zijn, onder die Overeenkomst vallen. Ofschoon die Gewesten in beginsel naar het voorbeeld van de Gemeenschappen geen bevoegdheden hebben op internationaal vlak, hebben zij een toereikende *de facto*-autonomie en genoeg geloofwaardigheid verworven om officiële contacten aan te knopen met buitenlandse instanties.

Het lid kijkt verder dan het vraagstuk van de afbakening van het toepassingsgebied van de Overeenkomst en vraagt of de Regering het sluiten van grensoverschrijdende verdragen op gewestelijk vlak eventueel zal aanmoedigen.

De Minister herinnert eraan dat de Overeenkomst voorbereid werd in het raam van de werkzaamheden van de Raad van Europa en dat, om rekening te kunnen houden met de verscheidenheid van de juridische en grondwettelijke systemen van de 21 Lidstaten, de Overeenkomst een

cales et régionales ainsi qu'aux Etats de placer la coopération dans le cadre qui leur convient le mieux.

Par ailleurs, les termes mêmes de la Convention ne permettent pas de répondre de façon certaine à la question de l'intervenant.

Il reste qu'à l'article 2.1 de la Convention, il est mentionné que « La coopération transfrontalière s'exercera dans le cadre des compétences des collectivités ou autorités régionales, telles qu'elles sont définies par le droit interne » et que « L'étendue et la nature de ces compétences ne sont pas affectées par la présente Convention ».

D'autre part, l'article 2.2 précise que « ... chaque partie contractante peut, au moment de la signature de la présente Convention ou par voie de communication ultérieure au Secrétaire général du Conseil de l'Europe, désigner les collectivités, autorités ou organismes, les objets et les formes auxquels elle entend limiter le champ d'application ou qu'elle entend exclure du champ d'application de la présente Convention ».

Le Gouvernement n'a pas encore établi pareille liste. Il est d'ailleurs prématuré de se prononcer à cet égard puisque le présent projet doit encore être soumis à l'approbation des Assemblées communautaires.

* * *

Les articles 1 et 2 ainsi que l'ensemble du projet sont adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,

R. UYTENDAELE

Le Président,

J. DEFRAIGNE

scala van modelovereenkomsten bevat welke de lokale en regionale gemeenschappen alsmede de Staten de mogelijkheid bieden om aan de samenwerking het kader te bezorgen dat voor hen het meest geschikt is.

Anderzijds maken de bewoordingen zelf van de Overeenkomst het niet mogelijk de vraag van het lid met stelligheid te beantwoorden.

Niettemin wordt in artikel 2.1 van de Overeenkomst bepaald dat de grensoverschrijdende samenwerking plaatsvindt in het kader van de bevoegdheden van de territoriale gemeenschappen of autoriteiten zoals omschreven in het interne recht en « dat de reikwijdte en de aard van zodanige bevoegdheden niet door deze Overeenkomst gewijzigd worden ».

Anderzijds wordt in artikel 2.2 aangegeven dat « ... elke Overeenkomstsluitende Partij evenwel, op het tijdstip van ondertekening van deze Overeenkomst of in een latere mededeling aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, de gemeenschappen, autoriteiten of lichamen, alsmede de onderwerpen en vormen kan aangeven waartoe zij de reikwijdte van deze Overeenkomst wenst te beperken of die zij van de reikwijdte van deze Overeenkomst wenst uit te sluiten ».

De Regering heeft een dergelijke lijst nog niet opge maakt. Het is trouwens voorbarig zich daaromtrent alsnog uit te spreken, aangezien dit ontwerp nog ter goedkeuring aan de wetgevende vergaderingen van de gemeenschappen moet worden voorgelegd.

* * *

De artikelen 1 en 2 alsmede het gehele ontwerp worden eenparig aangenomen.

De Rapporteur,

R. UYTENDAELE

De Voorzitter,

J. DEFRAIGNE